

Comisia prezintă proiectul unei Politici agricole comune de perspectivă după 2013

Comisia Europeană a publicat astăzi o comunicare privind „Politica agricolă comună (PAC) în perspectiva anului 2020 – Cum răspundem provocărilor viitorului legate de alimentație, resurse naturale și teritorii”. Scopul reformei este ca sectorul agricol european să devină mai dinamic, competitiv și eficient în contribuția sa la viziunea strategiei Europa 2020 privind stimularea creșterii durabile, inteligente și favorabile incluziunii. Documentul schițează trei opțiuni pentru continuarea reformei. În urma discuțiilor pe marginea acestor idei, Comisia va prezenta propuneri legislative formale la jumătatea anului 2011.

Astăzi, în prezentarea comunicării, comisarul UE pentru agricultură și dezvoltare rurală, Dacian Cioloș, a subliniat că este important ca PAC să devină „mai ecologică, mai echitabilă, mai eficientă și mai eficace”. În continuare, acesta a declarat: „PAC nu este doar pentru agricultori, este pentru toți cetățenii UE – în calitate de consumatori și contribuabili. Prin urmare, este important să elaborăm politica în așa fel încât să fie mai ușor de înțeles de către publicul general și să prezinte clar beneficiile publice pe care le oferă agricultorii societății în ansamblul ei. Agricultura europeană trebuie să fie competitivă nu doar din punct de vedere economic, ci și din punctul de vedere al mediului.”

În prima parte a acestui an, Comisia a organizat o dezbatere publică și o importantă conferință privind viitorul PAC. Din majoritatea covârșitoare a contribuțiilor au reieșit 3 obiective principale pentru PAC:

- **producția alimentară fiabilă** (asigurarea aprovizionării cu alimente sigure și suficiente, în contextul cererii în continuă creștere la nivel mondial, al crizei economice și al volatilității mult mai mari a pieței, pentru a contribui la securitatea alimentară);
- **gestionarea durabilă a resurselor naturale și politicile climatice** (adesea, agricultorii trebuie să țină seama mai mult de aspectele legate de mediu decât de cele economice – dar aceste costuri nu sunt compensate de piață);
- **menținerea echilibrului teritorial și a diversității zonelor rurale** (agricultura rămâne un motor economic și social major în zonele rurale și un factor important pentru menținerea unui spațiu rural activ)

Comunicarea analizează instrumentele viitoare care ar putea fi adecvate pentru îndeplinirea acestor obiective în condiții optime. În privința **plăților directe**, comunicarea arată importanța **redistribuirii, reproiectării și orientării mai exacte** a sprijinului pe baza unor criterii obiective și echitabile, **ușor de înțeles de către contribuabili**. Aceste criterii ar trebui să fie atât economice (să țină cont de elementul „ajutor pentru venit” al plăților directe), cât și de mediu (să reflecte bunurile publice furnizate de agricultori), sprijinul fiind **mai bine orientat spre agricultorii activi**. Ar trebui organizată o distribuție mai echitabilă a fondurilor, într-un mod mai fezabil din punct de vedere economic și politic, cu o perioadă de tranziție, pentru a se evita o perturbare majoră.

O abordare ar fi aceea de a prevedea plata unui ajutor pentru venitul de bază (care ar putea fi uniform într-o regiune – dar nu o sumă forfetară în întreaga UE – pe baza unor criterii noi și cu un anumit plafon); plus o plată obligatorie de mediu pentru acțiuni suplimentare (anual), care depășesc normele de bază referitoare la ecocondiționalitate (precum învelișul vegetal, rotația culturilor, pășunile permanente sau scoaterea terenurilor din circuitul agricol în scop ecologic); plus o plată pentru compensarea constrângerilor naturale specifice (definite la nivelul UE) și care să completeze sumele plătite prin intermediul măsurilor de dezvoltare rurală); plus o opțiune de plată „cuplată” limitată, pentru tipuri de agricultură deosebit de sensibile [asemănătoare opțiunii actuale introduse (în temeiul articolului 68) în bilanțul de sănătate al PAC]. O schemă de sprijin simplă și specifică ar spori competitivitatea exploatațiilor agricole mici, ar reduce birocrăția și ar contribui la vitalitatea zonelor rurale.

În privința **măsurilor de piață**, precum intervențiile publice și ajutoarele pentru depozitarea privată, ar putea fi puse în aplicare niște măsuri de **raționalizare și simplificare** și ar putea fi, eventual, introduse elemente noi care să vizeze **îmbunătățirea funcționării lanțului alimentar**. Deși aceste mecanisme au fost instrumentele tradiționale ale PAC, reformele ulterioare au accentuat orientarea spre piață a agriculturii UE și au redus aceste măsuri la nivelul unor plase de siguranță – într-atât încât depozitele publice au fost aproape complet eliminate. În vreme ce măsurile de piață au constituit 92 % din cheltuielile PAC în 1991, doar 7 % din bugetul PAC a fost cheltuit pe măsuri de piață în 2009.

Politica de **dezvoltare rurală** a permis creșterea sustenabilității economice, de mediu și sociale a sectorului agricol și a zonelor rurale, dar au fost lansate apeluri insistente în favoarea integrării depline a aspectelor referitoare la **mediu, schimbările climatice și inovare** în toate programele, în manieră orizontală. Se atrage atenția asupra importanței vânzărilor directe și a piețelor locale, precum și asupra nevoilor specifice ale tinerilor agricultori și ale nou-veniților în sectorul agricol. Abordarea LEADER va fi și mai puternic integrată. Pentru mai multă eficacitate, se vehiculează ideea trecerii la o abordare mai clar orientată spre rezultate, eventual cu obiective cuantificate. Un nou element al viitoarei politici de dezvoltare rurală ar trebui să fie setul de instrumente pentru gestionarea riscurilor, pentru a face față mai eficient incertitudinilor legate de venituri și volatilității pieței. Statele membre ar trebui să dispună de diverse opțiuni de gestionare a riscurilor legate de producție și de venituri, variind de la un nou instrument de stabilizare a veniturilor compatibil cu OMC și până la sprijinul sporit pentru instrumentele de asigurare și fondurile mutuale. Ca și în cazul plăților directe, ar trebui să se facă o nouă alocare a fondurilor, pe baza unor criterii obiective, evitând renunțarea prea bruscă la sistemul actual.

Pentru a face față acestor provocări majore, comunicarea schițează 3 opțiuni pentru viitoarea orientare a PAC: **1) ajustarea celor mai presante deficiențe ale PAC, prin schimbări treptate, 2) transformarea PAC într-o politică mai ecologică, mai echitabilă, mai eficientă și mai eficace și 3) renunțarea la ajutorul pentru venit și la măsurile de piață și concentrarea asupra obiectivelor referitoare la mediu și la schimbările climatice.** În cazul tuturor celor 3 opțiuni, Comisia prevede **menținerea sistemului actual format din 2 piloni:** un prim pilon, care cuprinde plăți directe și măsuri de piață și în cazul căruia normele sunt definite clar la nivelul UE, și un al doilea pilon, care cuprinde măsuri de dezvoltare rurală multianuale și în cazul căruia se stabilește un cadru de opțiuni la nivelul UE, dar deciziile finale privind schemele sunt luate de statele membre sau de regiuni în cadrul unei gestiuni comune. Un alt element comun al celor 3 opțiuni este ideea că **viitorul sistem de plăți directe nu poate să se bazeze pe perioade istorice de referință**, ci ar trebui să fie legat de criterii obiective. „Actualul sistem prevede norme diferite pentru UE-15 și UE-12, situație care nu poate continua după 2013”, a insistat astăzi comisarul Cioloș. De asemenea, sunt necesare criterii mai obiective pentru alocările destinate dezvoltării rurale.

Informații suplimentare:

anexă: descrierea celor trei opțiuni de politică generale

adresa web: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/communication/index_en.htm

[MEMO/10/587](#)

ANEXĂ: DESCRIEREA CELOR TREI OPTIUNI DE POLITICĂ GENERALE

	Plăți directe	Măsuri de piață	Dezvoltare rurală
Opțiunea 1	Distribuirea mai echitabilă a plăților directe între statele membre (lăsând neschimbat actualul sistem de plăți directe)	Consolidarea instrumentelor pentru gestionarea riscurilor Raționalizarea și simplificarea instrumentelor de piață existente, atunci când este cazul	Menținerea orientării bilanțului de sănătate în sensul creșterii finanțării pentru a face față provocărilor legate de schimbările climatice, resursele de apă, biodiversitate și energia din surse regenerabile, precum și pentru inovare.
Opțiunea 2	Distribuirea mai echitabilă a plăților directe între statele membre și o schimbare semnificativă a modului în care sunt concepute. Plățile directe ar fi formate din: <ul style="list-style-type: none"> • o rată de bază care ar avea rolul de ajutor pentru venit, • un ajutor suplimentar obligatoriu pentru bunuri publice specifice care devin „mai ecologice” cu ajutorul unor acțiuni de agromediu simple, generalizate, anuale și necontractuale, bazat pe costurile suplimentare impuse de desfășurarea acestor acțiuni, • o plată suplimentară destinată compensării unor constrângeri naturale specifice, • și o componentă de ajutor cuplat facultativă, pentru anumite sectoare și regiuni¹, <p>Introducerea unei noi scheme pentru exploatațiile mici.</p> <p>Introducerea unui plafonări a ratei de bază, ținând cont și de contribuția marilor exploatații la ocuparea forței de muncă în zonele rurale.</p>	Îmbunătățirea și simplificarea instrumentelor de piață existente, atunci când este cazul	Ajustarea și completarea instrumentelor existente pentru alinierea la prioritățile UE, sprijinul fiind concentrat asupra mediului, schimbărilor climatice și/sau restructurării și inovării, precum și pentru consolidarea inițiativelor regionale/locale. Consolidarea actualelor instrumente pentru gestionarea riscurilor și introducerea unui instrument opțional de stabilizare a veniturilor compatibil cu cutia verde a OMC, pentru a compensa pierderile de venit semnificative. Ar putea fi prevăzută o oarecare redistribuire a fondurilor între statele membre, pe baza unor criterii obiective.
Opțiunea 3	Renunțarea treptată la plățile directe în forma lor actuală Prevederea, în schimb, a unor plăți limitate pentru bunurile publice de mediu și a unor plăți suplimentare pentru compensarea constrângerilor naturale specifice	Eliminarea tuturor măsurilor de piață, eventual cu excepția clauzelor aplicabile în cazul perturbărilor pieței, care ar putea fi activate în cazul unor crize severe	Măsurile s-ar concentra mai ales asupra aspectelor legate de schimbările climatice și de mediu

¹ Acest ajutor ar echivala cu actualul ajutor cuplat plătit în temeiul articolului 68 și al altor măsuri bazate pe ajutoare cuplate.